

תובנה בחינוך – פרשת ויקרא

גודל האחריות!!!

אחד הדברים היסודיים ביותר במלאכת החינוך היא הידיעה שהתלמיד הנמצא תחת משמרתי ללמדו ולחנכו, אינו עניין של מה בכך, ומכיון שבחרתי במלאכת הקודש, להיות מלמד/מג"ש (מגיד שיעור), ממילא אני צריך שיהיו תלמידים בשביל ללמדם.

העניין הרבה יותר רציני, עמוק וחשוב. בעצם הופקדו בידי כך וכך נשמות ישראל וחובתי להשתדל ולעשות כל שביכולתי כדי לחנכם ולגדלם בטהרה.

וככל שנשכיל להבין עד כמה ערכם של תינוקות של בית רבן תופס מקום אדיר ועצום בעם ישראל ולפני ה' יתברך, כך ניגש אל המלאכה ביתר חרדת קודש, וממילא פעולותינו ומעשינו יהיו ביתר המחשבה לגודל האחריות. ואם ננהג כן, אין ספק שנצליח למנוע מכשולות, אשר לא פעם הם כדיני נפשות ממש.

רבות הדוגמאות מהשטח, עד כמה זהירות צריך ביחסינו כלפי תלמידינו ובנינו, והגם שהדברים ארוכים מאוד, מן הסתם לכל אחד יש באמתחתו עובדה אשר דרכה יוכל להתעורר בדבר, אשר חווה או ראה. נעורר בזה נקודה יסודית הנלמדת מפרשתנו, פרשת 'ויקרא', המוכיחה עד היכן מגיע מעלת טהרתן של תינוקות של בית רבן. וכאן המקום לציין מה שאמר לי מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א, שגדר "תינוקות של בית רבן" הוא עד גיל 18.

אל"ף זעירא

הפרשה פותחת במילים: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד לאמר" (פרק א, א). הקורא פסוק זה מבחין מיד באות אל"ף הקטנה במילה: "ויקרא", מהי המשמעות המיוחדת לכך? המפרשים האריכו בסיבת הדבר, אך נראה עוד לבאר על פי מה שאמרו חז"ל במדרש רבה בתחילת פרשת צו (פרשה ז אות ג): "אמר רב אסי: מפני מה מתחילין לתינוקות בתורת כהנים ואין מתחילין בבראשית? אלא שהתינוקות טהורין והקרבנות טהורין, יבואו טהורין ויתעסקו בטהרה" (עכ"ל). וכן נפסק בש"ך להלכה (שו"ע יו"ד סימן רמה ס"ק ח). בדורות רבים היה נהוג שמלמדי תינוקות פותחים בלימוד תורה דווקא בחומש ויקרא ולא בחומש בראשית, מהטעם הזה. לדעת רב אסי, התנאי ללמוד תורה הוא טהרת הלב, התמימות והאמונה בתורת ה'. אין יותר טהור מילד רך שפותח לראשונה את החומש. כמובן שצריך לעשות הכל כדי למשוך את ליבם של הילדים לאהוב את מה שלומדים, אך בלי לטעת בתוכם את התובנה שחיי עולם נטע בתוכנו ותורת אמת נתן לנו, לא תועיל שום טכניקה ושום שיטה שאינה בנויה על החדרת הערך של מצות תלמוד תורה.

מעלת טהרת התינוקות

בטהרה זכה ומושלמת אפופים התינוקות, על גודל מעלת זְפוּתָם מובא בחז"ל (שבת קיט, ב) "אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל פיהם של תינוקות של בית רבן. אמר רב פפא לאביי: דידי ודידך מאי? (שלי ושלך מהו)? אמר לו: אינו דומה הבל פה שיש בו חטא להבל פה שאין בו חטא".

תינוקות של בית רבן בהבל פיהם - ובלמוד תורתם, מקיימים הם את העולם, כיון שפיהם טהור ונקי, ונפשם זכה מכל רבב ולא נפגמה על ידי זוהמת החטא.

החפץ חיים בספרו שמירת הלשון (שער הזכירה פרק ז) מאריך עוד בגודל מעלת טהרת התינוקות וז"ל:

"תינוקות של בית רבן, אף דאין להם שום קדושת מחשבה ודבקות לה' בעת דיבורם, עם כל זה העולם קיים על הבל פיהם זה. ולמה זה דומה? לעני אחד שמצא אבן טובה ויקרה אשר סגולתה רבה מאד לכמה עניינים, ואינה נמצאת רק בכתרי המלכים, ונודע דבר זה למלך והעשירו בעושר גדול, והנה העני ההוא שמצאה, אף שהוא אינו יכול להשיג בחכמתו את גודל הסגולה של האבן, עם כל זה גודל טובתה של האבן בעצמותה וגודל אורה הסבה לו את כל הטוב ההוא שנעשה שר חשוב בעיני המלך".

התינוקות, בשל מעלתם הטבעית, אשר נפשם טהורה וזכה מכל רבב ופגם של חטא, מעלת קדושת תלמודם עצומה ונוראה, ולמרות שחסרים הם בדבקות המחשבה וקדושתה בעת לימוד התורה, אף על פי כן הבל פיהם מהווה את הקיום לעולם כולו. בשל כך מתחילים ללמד התינוקות בתורת כהנים, כיון שקרבנותיהם סמל הטהרה והזכות. על כן יבואו התינוקות אשר טהורים הם וזכים, ויתעסקו בקרבנות המביאים לטהרה המושלמת.

בברכת שבת שלום ומבורך – מיכאל זכריהו